

Prima instanță, Jud. Drochia Ion Rusu
Instanța de apel, Curtea de Bălți:
Al. Ghiorghieș; A. Toderaș; A. Albu

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Tatiana Vieru
Judecătorii: Valentina Clevadî, Tamara Chișca-Doneva,
Oleg Sternioală, Nicolae Craiu

examinând fără înștiințarea participanților la proces, recursului declarat de Gurițanu Ilie,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și casată hotărârea Judecătoriei Drochia din 21 septembrie 2015,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gurițanu Ilie către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia, Casa Națională de Asigurări Sociale privind recunoașterea ilegalității refuzului de recalculare și achitare a indemnizației lunare în vigoare,

c o n s t a t ă :

La 09 iunie 2015, Gurițanu Ilie a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia, Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recunoașterea ilegalității refuzului de recalculare și achitare a indemnizației lunare în vigoare.

În motivarea acțiunii a invocat că, până în anul 2010 a activat în funcție de președinte al Judecătoriei, iar potrivit decretului Președintelui RM din 27.05.2010, a demisionat din funcția dată.

Menționează că, la momentul demisionării salariul său lunar constituia 5550 lei, totodată, primea și pensia pentru vechimea în muncă în mărime de 80% față de salariul mediu lunar.

Suplimentar, indică faptul că, prin cererea din 23.06.2010 adresată Casei Naționale de Asigurare Sociale a solicitat achitarea indemnizației lunare viagere pe care o primește până în prezent.

Relatează că, prin legea nr. 328 din 23.12.2013 salariul judecătorului a fost majorat, însă indemnizația pe care o primește până în prezent nu a fost recalculată, fapt ce a contribuit la solicitarea recalculării indemnizației lunare viagere.

Afirmă că, la 14.05.2015 a primit răspuns de la CNAS prin care a fost respinsă cererea din 31.03.2013 cu privire la recalcularea indemnizației lunare viagere. Acest răspuns îl consideră ilegal, deoarece contravine prevederilor Legii cu privire la statutul judecătorului.

Solicită recunoașterea ilegală a refuzului nr. G- 652/15 din 08.05.2015 al CNAS privind respingerea cererii de recalculare a indemnizației lunare viagere, obligarea CNAS și CTAS Drochia să recalculeze indemnizația lunară viageră începând cu 01.04.2015 și încasarea prejudiciului moral în mărime de 50000 lei

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia din 21 septembrie 2015, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a recunoscut ilegal refuzul nr. G- 652/15 din 08.05.2015 al CNAS privind respingerea cererii de recalculare a indemnizației lunare viagere.

S-a obligat CNAS și CTAS Drochia să recalculeze indemnizația lunară viageră începând cu data 01.04.2015.

S-a încasat de la CNAS și CTAS Drochia în beneficiul lui Gurițanu Ilie prejudiciul moral în sumă de 5000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016, a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

S-a casat hotărârea Judecătoriei Drochia din 21 septembrie 2015 și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care: s-a respins acțiunea depusă de către Gurițanu Ilie.

La 20 aprilie 2016, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, Gurițanu Ilie a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016 și menținerea hotărârii Judecătoriei Drochia din 21 septembrie 2015.

Indică că, prima instanță a examinat cauza sub toate aspectele, aplicând cadrulul legal la speță, emițând o hotărâre întemeiată, pe când instanța de apel a examinat cauza superficial și a aplicat eronat legea.

Menționează că, a demisionat din funcția de judecător și primește indemnizație lunară viageră din 2010, iar Legea nr. 60 din 04.04.2014 nu are putere retroactivă, deoarece înrăutățește situația persoanei în cauză.

Relatează că, prima instanță corect a stabilit că în speța dată urmează a fi aplicat art. 26 (6) al Legii cu privire la statutul judecătorului, fapt care instanța de apel l-a ignorat.

Mai susține că, instanța de apel, examinând speța, eronat s-a condus de Legea nr. 60 din 04.04.2014, pe când prima instanță a luat în considerație faptul că aceasta nu are putere retroactivă.

Din acest motiv consideră că instanța de apel a emis o decizie ilegală, or, anume art. 26 (6) al Legii cu privire la statutul judecătorului urmează a fi aplicat în cazul dat.

Susține că, Legea nr. 60 din 04.04.2014 se referă la relațiile juridice de acest gen după 04.04.2014.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Instanța de recurs constată că, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 20 aprilie 2016 împotriva deciziei instanței de apel din 10 martie 2016, în termen.

La 06 iunie 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință asupra cererii de recurs înaintate de Gurițanu Ilie.

Afirmă că, criticile recurentului formulate în recurs sunt neconvingătoare, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale la stabilirea/ recalcularea oricărei prestații sociale se conduce și se bazează pe acele prevederi legale care sunt în vigoare la acel moment.

Indică că, admiterea cererii recurentului și efectuarea recalculului îndemnizației lunare viagere în baza normelor abrogate aliniatele (4) și (5) ale art. 26 din Legea nr. 544 din 20 iulie 1995, ar fi o încălcare a legii.

Consideră că, pretențiile recurentului privind casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe sunt inadmisibile, deoarece în sine hotărârea instanței de fond reprezintă un act judecătoresc nemotivat și fără forță de convingere.

La 27 iunie 2016 Gurițanu Ilie a declarat recurs suplimentar împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016, anexând copia răspunsului Casei Naționale de Asigurări Sociale din 18 mai 2016, prin care ultima a recunoscut pretențiile privind recalcularea îndemnizației lunare viagere.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2016 recursul depus de Gurițanu Ilie a fost declarat admisibil.

Verificând argumentele recursului, studiind materialele dosarului, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Potrivit art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 122 CPC, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Din materialele cauzei rezultă că, Gurițanu Ilie la 31 martie 2015 a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale a RM o cerere prealabilă privind recalcularea îndemnizației lunare viagere conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 cu privire la salarizarea judecătorilor.

Tot actele cauzei atestă că, până în anul 2010 Gurițanu Ilie a activat în funcție de președinte al Judecătoriei, iar la data de 27 mai 2010 conform Decretului Președintelui Republicii Moldova acesta a demisionat din funcția dată.

Or, prevederile art. 4 alin.(1) a Legii nr.328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor, statuează că, salariul de funcție a judecătorului se stabilește în funcție de nivelul instanței judecătorești la care acesta își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de judecător.

Iar, potrivit articolului 10 din Legea sus menționată: (a) de la 01 ianuarie 2014, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 80% din salariile de funcție prevăzute la articolul 4; (b) de la 01 aprilie 2015 salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum de 90% din salariile de funcție prevăzute de articolul 4; (c) de la 01 aprilie 2016, salariile de funcție ale judecătorilor vor fi plătite în cuantum deplin conform articolului 4.

La data de 14 mai 2015 Gurițanu Ilie a primit refuz în admiterea cererii de recalculare a indemnizației viagere pe motiv, că indemnizația viageră a fost stabilită din mărimea salariului în exercițiul funcției ocupate la situația din 27 mai 2010 ținând cont de faptul că, prin Legea nr.60 din 04 aprilie 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative aliniatul 4 și 5 art.26 din Legea nr.544 din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului și anume normele legale ce țin de stabilirea și recalcularea indemnizației viagere, au fost abrogate.

Înaintând acțiunea în judecată, Gurițanu Ilie a solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia de a recalcula indemnizația lunară viageră, începând cu data de 01 aprilie 2015, deoarece la data respectivă prin Legea nr.328 din 23 decembrie 2013, salariul judecătorilor a fost majorat cu 10%.

Având ca obiect al acțiunii contestarea refuzului menționat și prevederile art.10 din Legea nr.328 din 23 decembrie 2013 cu privire la salarizarea judecătorilor și art. 26 alin.(4) (5) (6) din Legea cu privire la statutul judecătorului, care expres indică că, judecătorul demisionat are dreptul la pensie pentru vechime în muncă sau la o indemnizație lunară viageră în condițiile prezentei legi. Dacă judecătorul demisionat are o vechime în funcția de judecător de cel puțin 20 de ani, acesta beneficiază de o indemnizație lunară viageră de 80%; de la 25 la 30 de ani – de 85%; de la 30 la 35 de ani – de 90%; de la 35 la 40 de ani – de 95%; de la 40 de ani și mai mult – de 100% față de salariul mediu plătit în funcția respectivă de judecător.

Astfel, Colegiu remarcă faptul că, prima instanță a dat o motivare amplă, argumentată și s-a pronunțat asupra tuturor aspectelor juridice la probele administrate. Temeinic a dispus admiterea parțială a acțiunii, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia de a-i recalcula lui Gurițanu Ilie indemnizația lunară viageră, începând cu data de 01 aprilie 2015 și încasând de la Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia în beneficiul lui Gurițanu Ilie prejudiciul moral în sumă de 5 000 (cinci mii) lei.

În această ordine de idei se constată drept justă concluzia primei instanțe cu privire la admiterea parțială a acțiunii, or în reiterare se va remarca că instanța de apel incorect a casat hotărârea primei instanțe și a respins acțiunea indicând ca temei faptul abrogării aliniatului 4 și 5 al art.26 din Legea cu privire la statutul judecătorilor.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează faptul că, Gurițanu Ilie a demisionat din funcția de judecător și primea indemnizația lunară viageră din anul 2010, iar Legea nr.60 la care face trimitere instanța de apel în decizia sa, este din 04 aprilie 2014, astfel, aceasta nu are putere retroactivă în speța dată. Or, aplicarea legii menționate în cazul dat, înrăutățește situația persoanei asigurate, aceasta fiind aplicabilă relațiilor juridice de genul dat, de după data de 04 aprilie 2014.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiate pretențiile recurentului – reclamantului privind recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale în calcularea indemnizației lunare viagere, cu obligarea intimatului - pârât să-i recalculeze și să-i achite lui Gurițanu Ilie indemnizația lunară viageră începând cu 01 aprilie 2015.

Mai mult ca atât, prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale din 18 mai 2016 nr. G-492/16 se confirmă faptul că indemnizația viageră a fost recalculată în mărime de 95% din salariul președintelui din cadrul judecătorei, în conformitate cu Legea nr.328 din 23.12.2013, pe perioada 01 ianuarie 2014 – 01 aprilie 2016 (f.d 166).

În conexiunea celor relatate instanța de recurs conchide că criticele formulate în recurs pot constitui temei de admitere a acestuia, deoarece sunt similare celor susținute în cadrul judecării pricinii în prima instanță și se confirmă prin cele descrise mai sus.

Distinct de cele enunțate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată, iar temeiurile invocate de către Casa Națională de Asigurări Sociale sunt neîntemeiate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa decizia Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016 și a menține hotărârea primei instanțe.

Or, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor invocate.

Ca urmare, având în susținere cele menționate, ca răspuns la argumentele invocate, în acest sens, în recursul declarat de Gurițanu Ilie, instanța de recurs consideră necesar de a le admite acestea fiind întemeiate.

Analizând circumstanțele cauzei se constată că instanța de apel nu a calificat corect, din punct de vedere juridic, acțiunea cu care a fost investită, ce a dus la emiterea unei soluții greșite, pe când prima instanță în mod temeinic și legal a admis parțial acțiunea lui Gurițanu Ilie, recunoscând ilegal refuzul nr.G-652/15 din 08 mai 2015 al Casei Naționale de Asigurări Sociale Drochia, obligând Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Drochia la recalcularea indemnizației lunare viagere, începând cu 01 aprilie 2015.

Distinct de cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către

Gurițanu Ilie, întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Gurițanu Ilie.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016 și se menține hotărârea Judecătoriei Drochia din 21 septembrie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gurițanu Ilie împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Drochia, Casei Naționale de Asigurări Sociale privind recunoașterea ilegalității refuzului de recalculare și achitare a îndemnizației lunare în vigoare.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul
Judecătoria

Tatiana Vieru

Valentina Clevadi

Oleg Sternioală

Tamara Chișca - Doneva

Nicolae Craiu